

**महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच महावितरण परिमंडल कार्यालय, लातूर**

Office : 02382-250634 Fax :- 02382-251866 E-mail:- celatur@mahadiscom.in	 महावितरण	Office of the Exe. Engr. CGRF Latur Zone, Vidyut Bhavan, Ground floor, Old power house, Sale galli, Latur - 413512
EE/CGRF/LTR/ 06		Date :- 19.01.2019

ग्राहक तक्रार क्र. : १७/२०१८
तक्रार दाखल दिनांक : २६.११.२०१८

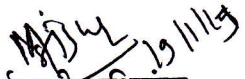
प्रति,

१. श्री. शामराज दिगंबर पाठक,
टी. पी. एस. रोड कार्नेर जबळ, उस्मानाबाद.
ता. उस्मानाबाद. जि. उस्मानाबाद.

२. महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या.
अति-कार्यकारी अभियंता, म. रा. वि. वि. कंपनी मर्यादित, शहर (उत्तर) उपविभाग, लातूर

विषय :- तक्रार अर्ज क्र. १७/२०१८ प्रकरणी निकाल

वरील विषयास अनुसरून श्री. शामराज दिगंबर पाठक, यांच्या तक्रार अर्जाप्रमाणे सुनावणी घेवून तक्रार अर्ज निकाली काढण्यात आला आहे. सदरील प्रकरणी निकालाची छायांकीत प्रत सोबत आपल्या माहितीस्तव जोडलेली आहे.

कार्यकारी अभियंता
म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादीत
ग्राहक तक्रार निवारण मंच, लातूर

सोबत : वरीलप्रमाणे

प्रतिलिपी सविनय सादर :-

१ मुख्य अभियंता, म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादीत, परिमंडल कार्यालय, लातूर

प्रतिलिपी :-

१. कार्यकारी अभियंता, म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादित, मंडळ कार्यालय, लातूर
२ कार्यकारी अभियंता, म.रा.वि.वि. कंपनी मर्यादित, विभागीय कार्यालय, लातूर

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच महावितरण परिमंडल कार्यालय लातूर

ग्राहक तक्रार क्रमांक : १७/२०१८
ग्राहक तक्रार दाखल दिनांक : २६.११.२०१८

श्री. शामराज दिगंबर पाठक,
रा. २-२/१६४१/अ.सर्वे नं. २३४/MIDC,
प्लॉट क्र. १५ ते १८, लातूर
ता. जि. लातूर

--ग्राहक अर्जदार

-- विरुद्ध

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
अति-कार्यकारी अभियंता, म.रा.वि.वि.कंपनी मर्यादित,
शहर (उत्तर) उपविभाग, लातूर

-- गैरअर्जदार

कोरम :

माणिक व्ही.येवतीकर
एम. एस. मिसाळ
सुधीर भाऊराव देशमुख

अध्यक्ष
सचिव
सदस्य

निकाल

दि.१९.०१.२०१९

१) ग्राहक अर्जदार, श्री. शामराज दिगंबर पाठक, रा. २-२/१६४१/अ.सर्वे नं. २३४/MIDC, प्लॉट क्र. १५ ते १८, लातूर ता. जि. लातूर ग्राहक क्र.६१०५५७५८५२६८ यांनी त्यांची तक्रार 'अ' फॉर्ममध्ये दि. २६.११.२०१८ रोजी मंचामध्ये दाखल केली आहे. व त्यांचे गाऱ्हाणे खालीलप्रमाणे आहे.

२) ग्राहक अर्जदार यांनी आपली बाजू अनुसूची 'अ'मध्ये मांडली की, त्यांच्या वीज जोडणीचा तपशील आणि ग्राहक क्र. दिला. तो ग्राहक LT-१ Resident व सिंगल फेज ०.६९ किलो व्हॅट लोड आहे असे दाखवले. दि. २१.११.२०१७ रोजी मुळ तारीख गाऱ्हाणे कळविल्याची दर्शविली त्यांत असे उल्लेख केले की, स्वतंत्र मदतीचे मंचाकडे अपेक्षित स्वरूप जोडले आहे. नोव्हेंबर २०१७ व जानेवारी २०१८ पर्यंत बीलाचे प्रति उपरोलिखित पत्र व त्याची पोच पावती तसेच दि. २०.११.२०१७ व दि. २०.०२.२०१८ च्या पत्राच्या प्रति सोबत जोडल्याचे उल्लेखलेले आहे. परिशिष्ट 'क्ष' दि. १८.०९.२०१८ फॉर्म अनुसूची 'अ' सोबत जोडले. स्वतंत्र जोडलेले गाऱ्हाणेचे तपशील एकूण ४ पाने आहेत. मागिल दोन वर्षांचे मासिक सरासरी बिलाप्रमाणे आकारावीत व एप्रिल २०१८ ते ऑक्टोबर २०१८ पर्यंतचे बिल नवीन बसविलेल्या मिटर रिडींग प्रमाणे आकारावीत. भरलेल्या रक्कम रु. ११७०/- मधुन येणाऱ्या बिलाच्या रकमेतुन समायोजित करावीत. विनाकारण तोडलेले कनेक्शन विना खर्च जोडून द्यावेत नाहक त्रास देऊन मनस्ताप केले बाबत रु. २५००/- ची नुकसान भरपाई देण्याचे आदेश करावेत. जुन्या मिटर प्रमाणे फॉल्टी मिटर दिलेले होते म्हणून हरकत घेऊन रक्कम रु. ११७०/- भरली होती. वितरण यंत्रनेने फॉल्टी मिटर असून

त्या आधारेच उलटपक्षी बिल देणे चालू ठेवले. रु. ११७०/- चे बिलपण नादुरुस्त मिटरच्या रिडींगद्वारे दिले गेले ते रिडींग २९४ ते ३९० असे ९६ युनिटचे होते तेपन अवास्तव व चुक आहे. त्याबद्दलची ग्राहक सुविधा केंदावर दि. २०.०२.२०१८ रोजी तक्रार केली होती. त्यामुळे चुकीचे बिल देणे बंद करावे व मागिल सरासरीने प्रति महाप्रमाणे बिल आकारणी करून वर लिहील्याप्रमाणे दिलेल्या बिल रकमेत समायोजित करावेत. वास्तविक ते उलट बिले का भरली नाहीत म्हणून दि. २८.०८.२०१८ ला विद्युत कनेक्शन तोडून विज पूरवठा बंद केला म्हणून दि. ०३.०९.२०१८ रोजी अति-कार्यकारी अभियंता, म.रा.वि.वि.क. उत्तर उपविभाग, लातूर श्री. चव्हाण साहेब यांना भेटून नोव्हेंबर २०१७ ते नवीन मिटर बदलले त्या तारखेपर्यंत मागिल दोन वर्षांचे सरासरी महिने वार प्रमाणे बिल द्यावे. नवीन मिटर बदलल्यापासून ते ऑगस्ट २०१८ पर्यंत नवीन मिटरचे रिडींग प्रमाणे बिले द्यावीत तोडलेले कनेक्शन पुन्हा जोडून द्यावेत असे म्हणने मांडले.

३) गैर अर्जदारातर्फे प्रत्येक मुद्यावरील खुलासा असे नमुद करून लेखी खुलासा केला. कनेक्शन दिल्याची तारीख २७.०२.२०१५ मंजूर भार ६९ ग्राहक मिटर क्र. ९८०२८३३८७ असल्याचे नमुद केले. फेब्रुवारी २०१५ ते ऑक्टोबर २०१७ पर्यंत मिटर रिडींग ००७ असून, दरम्यानच्या काळात मिनिमम बिल गेले आहे असे नमुद केले. माहे ऑक्टोबर २०१७ मध्ये ००७ ते १८९ म्हणजे १८२ युनिट आले असून सदर रिडींग हे ग्राहकाने विज कनेक्शन घेतल्यापासूनची आहे. म्हणजेच फेब्रुवारी २०१५ ते ऑक्टोबर २०१७ चे ३३ महिन्याचे वर्गीकरण (११+१२+१० महिने असे दर्शविले आहे) ग्राहकाचा वापर हा ५.५१ प्रति महा असा आहे. करीता हा वापर ग्राहकाने वर नमुद केलेल्या मुद्दा क्र. १ मधील मसुद्याशी सुसंगत असा आहे आणि तो योग्य आहे. ग्राहक सुविधा केंद्रात तक्रार दिसून येत आहे. परंतु ग्राहकास मिटरच्या वापराची नोंद ही ऑक्टोबर २०१७ नंतर झाल्याचे रेकॉर्ड च्या आधारे दिसून येत आहे. दरम्यानच्या काळात फक्त मिटर भाडे ग्राहकाने अदा केले आहे. त्यामुळे ग्राहकास कोणतेही अवास्तव बिलींग झालेली नाही.

डिसेंबर २०१७ ते मार्च २०१८ या चार महिन्यात १८९ ते ५४१ येवढे युनिट म्हणजे ३५२ युनिटचा वापर झालेला दिसून येत आहे. सदरचा वापर हा जुन्या मिटरचा असून सदर मिटर ही विज कनेक्शन घेतल्या पासूनची आहे. त्यामुळे फेब्रुवारी २०१५ ते मार्च २०१८ म्हणजेच ३८ महिन्यात $५५६ / ३८ = १४.६३ = १५$ युनिट प्रति महा येत आहे त्यामुळे सदर ग्राहकास मिनिमम बिल देण्यात आलेले आहे. एकंदरीत वरील ३८ महिन्याचे ५५६ युनिटचा वापर मिटरवर नोंद झालेला आहे तो १५ युनिट दर महा म्हणजे अर्धा युनिट दररोज नगन्य वापर असूनही ग्राहक माझे मिटर फॉल्टी असल्याचे सांगून वीज आकरणी अमान्य असल्याचे सांगत आहे. त्यामुळे सदरची बाब ही BPL ग्राहकांसाठी सुध्दा लागू होत नाही. म्हणून वीज बिल अवास्तव फॉल्टी सरासरी विज बिल देण्यात आलेली नाही. मिटर रिडींगवरून बिल आकारणी केलेली आहे ती आकारणी योग्य आहे म्हणून अर्जदाराने कंपनीस सहकार्य करण्याचे आदेश देण्याची विनंती केली आहे.

४) उभय पक्षांने आपापला युक्तीवाद अर्ज व खुलाशात केलेल्या बाबींवर अवलंबून असल्याचे आपल्या युक्तीवादात नमुद केले आहे.

ग्राहक अर्जदार यांनी युक्तीवादात म्हणने मांडताना २७.०२.२०१५ ते ऑक्टोबर २०१७ पर्यंत त्याला सरासरी प्रमाणे प्रतिमहा ५० ते ५५ रु. बिल आले होते व ते बरोबर होते असे म्हटले आहे. त्यांनी नोव्हेंबर २०१७ मध्ये अचानक बिल जास्त आल्याबद्दल युक्तीवादात म्हटले आहेत. त्यावेळी त्यांचे म्हणने असे आहे की, मिटर ना दुरुस्त झालेले असल्याचे दिसून आल्याने म्हणून २०.११.२०१७ ला मिटर दुरुस्तीसाठी अर्ज दिल्याचे सांगितले. त्यांचे पुढे म्हणने असे की, परंतु मार्च २०१८ पर्यंत नादुरुस्त प्रमाणे बिले दिले. नवीन मिटर लावल्यानंतरही मार्च २०१८ पर्यंत ना दुरुस्त मिटर स्टेटस प्रमाणे बिल दिले. व दि. २८.०८.२०१८ रोजी माझे कनेक्शन काही कल्पना न देता तोडले. नियमाप्रमाणे १५ दिवसात मिटर बदलून दिले पाहिजे, तसे कार्यवाही केले नाही. म्हणून त्याला

निष्कारण चार-पाच महिने अंधारात बसविले तरी अवास्तव बिल नोव्हेंबर २०१७ ते मार्च २०१८ मागिल सरासरीने द्यावे. दुसरी विनंती अशी केली की,

अनामत भरलेल्या रु. ११७०/- मधून समायोजित करावीत. विनाकारण तोडलेल्या कनेक्शन विनाखर्च बसवून द्यावेत. व शेवटीची मागणी अशी केली की त्यास नाहक त्रास दिल्याबद्दल कंपनी कडून २५०० नुकसान भरपाई द्यावी.

श्री. बी. एम. जोशी, सहा. लेखापाल, उत्तर शहर उपविभाग, लातूर. यांनी युक्तीवादात ग्राहकाने केलेल्या तक्रारीचे व युक्तीवादाचे उत्तरात फेब्रुवारी २०१५ मध्ये विज जोडणी केल्याचे मान्य केले. त्यानंतर ग्राहकास मिनिमम बिल रिडींग न घेता गेले असल्याने ऑक्टोबर २०१७ मध्ये मिटर रिडींग आलेले आहे. त्यानंतर ग्राहकास मिटर रिडींगप्रमाणे वीज बिल दिले गेले होते. माहे ऑगस्ट २०१८ मध्ये ग्राहकास मिटर बदलून दिले होते. ग्राहकास नवीन मिटरचे एक महिन्यात ७० युनिटचे बिल दिले गेले होते. ग्राहकाच्या सरासरी वापर हा नवीन मिटर प्रमाणे देण्यासाठी पृढील बिलींग झाली नसल्याने, पृढील बिलींग करता आली नाही. तरी वीज कनेक्शन घेतल्यापासून ग्राहकास मिटरवर आलेल्या मिटर रिडींग प्रमाणे बिले तयार केले गेली होती म्हणून त्यांनी मंचास विनंती केली की, ग्राहकास झालेले बिलींग मिनिमम बेसिसवर झालेली होती व आहे.

ग्राहकाने प्रतिउत्तरात परत आपले म्हणने मांडले सुरवातीपासूनच ऑक्टोबर २०१७ पर्यंत रिडींग घेऊन बिले दिलेले आहेत. दि. २१ नोव्हेंबर २०१७ ला नादुरुस्त मिटर बदलून द्यावा व नादुरुस्त मिटर चे बिल दुरुस्त करून द्यावीत म्हणून कळविले परंतु एक वर्ष होऊनही मिटर बदलून दिले नाही. व दुरुस्ती मिटर बदलून दिले गेलेले नाही व बिले हे दुरुस्त करून दिले गेले नाही. मिटरचे वीज कनेक्शन कल्पना न देता तोडले व सहा महिने अंधारात बसविले.

निष्कर्ष

दि. १८.०९.२०१८ रोजी अर्जदार ग्राहक यांनी अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्षा कडे परिशिष्ट क्ष मध्ये तक्रार दिल्याचे आढळून येते. तो फॉर्म त्यांनी अपिलासोबत जोडलेला आहे. वास्तविक पाहता अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, लातूर यांनी अर्जदार ग्राहक यांचा अर्ज मर्यादित कालावधीत दोन महिन्यांच्या आत निकाल लावणे अपेक्षित होते. तसे अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, लातूर यांनी आपला अधिकार कक्षचे वापर केला नाही. या मंचास असे निर्देश देणे संयुक्तिक वाटते की, अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, लातूर यांनी असलेला अधिकाराचा विनियोग केला नाही. दिलेल्या अधिकाराचा विनियोग करणे हे अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, लातूर यांचे कायदेशिर कर्तव्य पालनाचा भाग होता. तो केला नाही. कर्तव्य पालन न करणे, म्हणजेच गैरकायदेशीररित्या कर्तव्य टाळणे असे होते. त्यामुळे ते कृत्य अधिकार कक्षेचा वापर न करणे असे मानले जाते. म्हणून ही बाब वरीष्ठांच्या निदर्शनास आनुण देणे हे ह्या मंचाचे कार्य आहे म्हणून संबंधीत निकालाची प्रत मुख्य अभियंता, लातूर व मुख्य अभियंता, वाणिज्य विभाग प्रकाशगड मुंबई यांच्याकडे पाठवण्यात यावी.

सर्व प्रथम तक्रार ग्राहक याचे मिटर २७.०२.२०१५ रोजी विज जोडणी मिटरच्या माध्यमातून करण्यात आली ते मान्य असून ते ऑक्टोबर २०१७ पर्यंत जे बिल देण्यात आले होते त्याबद्दल ग्राहकाची कसलीस तक्रार नव्हती व त्याने ते बिल भरणा केली आहे. सि.पी.एल. तपासले असता ग्राहकास विज पुरवठा दि. २७.०२.२०१५ ते माहे ऑक्टोबर २०१७ पर्यंत ग्राहकाचा वापर केवळ ० ते ७ युनिट असून दर्शविलेले आहे. सदर वापरात एकसमानता दिसून येते. सदर बिले रिडींग प्रमाणेच झाले आहेत. परंतु माहे नोव्हेंबर २०१७ ते एप्रिल २०१८ पर्यंत जादा वापराचे बिले ग्राहकास दिले आहेत. वरील जादा रकमेचे दिलेले बिले ग्राहकास मान्य नाहित. त्यामुळे मिटरच्या अचुकते बाबत वाद निर्माण होतो.

महावितरणने सदर मिटर माहे जुलै २०१८ रोजी बदलण्यात आले सदर मिटरवर माहे ऑगस्ट २०१८ मध्ये ७० युनिटचे बिल गेले आहेत. तसेच सप्टेंबर २०१८ नंतर संबंधीत ग्राहकाचा विज पुरवठा खंडीत करण्यात आला. विज पुरवठा खंडीत करणे पूर्वी कलम ५६ विद्युत कायदा २००३ चे पालन करणे बंधनकारक होते. तसे न करणे हे गैरकायदेशिर कृत्ये आहे. मुळात पहिले मिटर बदलत असताना ते नादुरुस्त होते का हे महावितरणने तपासून घेतले

पर्यंत वापर एकसमान व नगन्य दिसून येतो. माहे नोव्हेंबर २०१७ मध्ये १८९ युनिट, डिसेंबर २०१७ मध्ये ६१ युनिट, जानेवारी २०१८ मध्ये ९६ युनिट, फेब्रुवारी मध्ये १११ युनिट, दर्शवले व बिल दिले. दिलेले बिल जास्तीचे आहेत. यावरून मिटरच्या अचुकते बाबत शंका उत्पन्न होते.

वरील तक्रारी संदर्भात, मिटरची तपासणी करणे आवश्यक असताना महावितरणने करून घेतली नाही. त्यामुळे मिटर सदोष आहे हे सिद्ध होत नाही. परंतु ऑक्टोबर २०१७ पर्यंतच्या म्हणजेच बिला विषयी वाद नसलेल्या कालावधीत किंवा शंकास्पद मिटर बदलल्या नंतरच्या कालावधीत ग्राहकाची वापर पध्दती (Consumption pattern) प्रमाणे वरिल कालावधीचे बिल आकरणी करणे अशक्य झालेले आहे. त्यासाठी नवीन मिटर बसविणे क्रम प्राप्त आहे. नवीन मिटर व वापरा प्रमाणे वीज जोडणी कालावधीत मागिल बिल आकारणी करणे न्याय होईल. त्या संबंधी तत्कालीन अधिकारी व कर्मचारी हे जबाबदार आहेत. कलम ५६ विद्युत कायदा २००३ चे पालन न करणाऱ्या अधिकाऱ्यावर योग्यती कार्यवाही करावी.

आदेश

- १) अर्जदाराचा अर्ज विना खर्च मंजूर करण्यात येत आहे.
- २) अंतर्गत ग्राहक तक्रार निवारण कक्ष, लातूर यांनी असलेला अधिकाराचा वापर केला नाही, दिलेल्या अधिकाराचा वापर न करण्यामुळे, कायदेशिर कर्तव्य पालन टाळले, त्याकरीता वरिष्ठांच्या निदर्शनास आणून देण्यात येत आहे. म्हणून संबंधीत निकालाची प्रत मुख्य अभियंता, लातूर व मुख्य अभियंता, वाणिज्य विभाग प्रकाशगड मुंबई यांच्याकडे योग्यत्या कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात येत आहे.
- ३) कलम ५६ विद्युत कायदा २००३ चे पालन न करणाऱ्या अधिकाऱ्यावर योग्यती कार्यवाही व्हावी.
- ४) सदर ग्राहकाचे विज पूरवठा ताबडतोब विना खर्च पूर्ववत करण्यात यावा.
- ५) नवीन मिटर बसवून दिल्यानंतर त्यात पहिल्या महिन्यात जे युनिट Consumption होतील त्याप्रमाणे तत्कालीन Consumption चार्जेस प्रमाणे बिल माहे (नोव्हेंबर २०१७ पासून ते मार्च २०१८) या कालावधीतील आकारणी करून तसेच यापूर्वी ग्राहकाने भरणा केलेली रक्कम समायोजित करून तक्रारदार ग्राहकास दुरुस्तीचे बिल देण्यात यावेत.
- ६) सदर कालावधीतील फिक्स चार्जेसचे बिल ग्राहकास महावितरणने (Provisional bill) द्यावेत, त्यानंतर ग्राहकाने ते १५ दिवसात भरावेत.
- ७) सदर आदेशाचे पालन करून कार्यपूर्ती अहवाल ६० दिवसांच्या आत ग्राहक मंचास सादर करावा.

ग्राहक अर्जदारास मंचाचा निर्णय मान्य नसेल तर ग्राहक अर्जदार मंचाच्या निकालापासून ६० दिवसांच्या आत ब फॉर्म मध्ये आपले आवेदन खालील पत्त्यावर मा. विद्युत लोकपाल यांचे कडे सादर करू शकतात. फॉर्म ब या कार्यालयात कार्यालयीन वेळेत विनामूल्य मिळेल. मा. विद्युत लोकपाल यांचा पत्ता खालील प्रमाणे आहे.

मा. विद्युत लोकपाल
महाराष्ट्र विद्युत नियामक अयोग,
प्लॉट नं. १२ श्रीकृष्ण विजय नगर छावणी,
नागपूर-४४००१३.

दुरध्वनी क्र. ०७१२-२०२२१९८

ठिकाण :- लातूर

दिनांक :- १९.०१.२०१९

अध्यक्ष
ग्राहक तक्रार निवारण मंच लातूर
19 01 2019

सदस्य
ग्राहक तक्रार निवारण मंच लातूर
19-01-2019

कार्यकारी अभियंता/सचिव
ग्राहक तक्रार निवारण मंच लातूर
19/01/2019